

ЗҰЛМАТ ЖЫЛДАРДАҒЫ АЗАМАТТАРДЫ ДаУЫС БЕРУ ҚҰҚЫҒЫНАН АЙЫРУ: ДЕРЕКТЕР МЕН ДӘЙЕКТЕР

Күгін-сүргін жасаған тунекті жылдардың зардабы кеңестік билік кезеңінің сонына дейін жеткен екінші зұлматтық үдеріс - азаматтарды дауыс беру құқығынан айыру тәркілеумен қоса-қабат жүргізілді. Саяси құгын-сүргін құрбандарын толық актау жөніндегі мемлекеттік комиссияның Шымкент Жұмыс тобы ізденістерінің нағайтесінде 1931 жылты Қазақ Автономиялық Кеңестік социалистік Республикасын-дагы қайта сайлау кампаниясы кезінде Шымкент қаласы бойынша сайлау құқығынан айрылған тұлға-лар тізімі табылды.

Олардың барлық тізімін ұсынылып отырылған мақада келтіріп қою жеткіліксіз, ейткені қазақ ауылшының XX ғасырдың I-ші жартысындағы сан-алуан зұлматтардың көптігі соншалықты сайлау құқығынан айыру көлемдегі қалтарыста қалып қойғандай әсер береді. Ал, тереңірек үзіліп қараса, кеңестік қарулы-қолшоқпараты биліктің халықты құқығынан айрылан 20-30-шы жылдар тарихқа енген ел өмірінің қасиетті беттерінің бірі екендігін көре аламыз. Бул трагедиядан тікелей зардал шеккен адамдарды бүгіндегі табу мүмкін емес те сияқты. Оның себебі олардың қазір жасы бойынша ете қарп адамдар болғандықтанғана емес, саяси құгын-сүргіннің орағына бірінші болып ішінен осы құқығынан айрылған адамдар азғана адам аман қалды. Бірақ, өмірлік қажеттіліктердің құрайтын қарапайым нәрслерден айрылған қалуы мүмкін деген көркінеш кейінгі үрпактардың жадында қалды.

Сонымен, халықты қанын шыгармай бауыздығандай, тірідей тозаққа салған үрдіске тарихи анықтама беріп етейік. «Лишпен-құқықсыз» деген кім? Қыскаша тарихи анықтаманы Википедия материалы негізінде беріп өттер болсақ, кез-келген жаға үрдіс ол туралы заңдың негіз жаудан басталатындықтан, «құқықсыздар» санатын жасау заңнамасына тоқталып етейік.

1918 жылғы РСФСР Конституциясының 65-бабында былай деп бекітілген:

Олар тәмемде келтірілген санаттардың біріне кірсе де сайлауга түсін алмайды және дауыс бере алмайды;

а) пайда табу мақсатында жалдамалы еңбекке жүгінетін адамдар;

б) еңбектенбеген табыспен өмір сүретін тұлғалар, мысалы: капиталға пайыздар, қасіпорындардан түсін табыстар, мүлікten түсін табыстар және т.б.;

в) же жауадарлер, сауда және коммерциялық делдадар;

г) шіркеулер мен діни күльттердің монахтары мен дінбасылары;

д) бұрынғы полициянын, жандармдардың, арнайы корпусының және қауіпсіздік бөлімшелерінің қызметкерлері мен агенттері, сондай-ақ Ресейдегі билеуші палатаның мүшелері;

е) белгіленген тәртіппен психикалық ауру немесе есі дұрыс емес деп танылған адамдар, сондай-ақ қорғаныштықтары адамдар;

ж) заңмен немесе сот үкімімен белгіленген мерзімге пайдақуемдік және жала жабу қылмыстары үшін соталған адамдар.

1925 жылғы РКФСР Конституциясында сайлау құқығынан айрылған адамдардың тізімі осыған үкіс болды.

1926 жылғы 26 қарашадағы «Қалалық және ауылдық кеңестердің сайлау құқығынан айыру тұралы нұсқаулықтың» 15-бабында сайлау құқығынан айыруға жатын халықтың келесі топтары көрсетілген:

Біріншіден, бұл «жалдамалы жұмыс күшін пайдаланатын, ауылшарашылық қожалықтарымен қатар жеке не месе жалға алынған коммерциялық және өнеркәсіптік мемелері мен тұрақты немесе маусымдық жалдамалы жұмыс күшін пайдаланатын қасіпорындары бар, ауылшарашылық шарашылығымен қатар сатып алу жөніндегі жаудын көрсетілген.

Екіншіден, сол санатқа «олда бар ауылшарашылық машиналарын жүйелі түрде пайдалану арқылы айналада-ғы халықты құлдыққа түсіретін адамдар» кірді.

алым 25 тиын, ал «құқықсыз» үшін 5 рубль болды.

«Құқықтарынан айрылғандардың» балаларына бастауыш білімнен тыс білім алу ете қызын болды. Яғни, мектептерде, тіпті жогары оқу орындарында окуга формальды түрде тыбын салынбады, бірақ сонымен бірге барлығына орын жеткіліксіз, сондықтан Кеңес үкіметі ең алдымен балаларының білім алуына мүмкіндік береді деп айтылды. Дегенмен, құқығынан айрылған 20-30-шы жылдар тарихқа енген ел өмірінің қасиетті беттерінің бірі екендігін көре аламыз. Бул трагедиядан тікелей зардал шеккен адамдарды бүгіндегі табу мүмкін емес те сияқты. Оның себебі олардың қазір жасы бойынша ете қарп адамдар болғандықтанғана емес, саяси құгын-сүргіннің орағына бірінші болып ішінен осы құқығынан айрылған адамдар азғана адам аман қалды. Бірақ, өмірлік қажеттіліктердің құрайтын қарапайым нәрслерден айрылған қалуы мүмкін деген көркінеш кейінгі үрпактардың жадында қалды.

1920 жылдары құқығынан айрылған адамдардың коммуналдық пәтерлерден шығару, сондай-ақ олардың балаларын мектептен шығару науқаны басталды. Олар орта мектепте оқып, жогары оқу орындарында білім алу мүмкіндігін айтылды.

Сайлау құқығынан айрылғандардың үлдәрі әскерге алынбады, «тылдағы милиция» деп аталағын топқа алынды. Алайда, 1930 жылдары әскері қызмет демобилизациядан кейін өз құқыктарын қалыптаған келтіруге мүмкіндік берді.

Шымкент қаласындағы Саяси құгын-сүргін құрбандары музей қорларынан табылған құжаттан 1931 жылы сайлау құқығынан айрылған азаматтардың жалпы саны 946-ға жеткендігі анықталды. 845 адамнан құралатың негізі тізімге тарихи анықтамада айтылғандай саудағерлер мен кәсіп иелерінің енгізілгенін көрүмізге болады. Олардың арасында шашара айдау тұсқендердің де аты жөндері бар. Тізімге енгізілген кейір құқықсыздардың тұсынан кәсіби, ал кейірінің тұсынан улты қысқартылған түрде, ескертү сиздікти етіп жазылған. Есепке ұсынып отырған осы тізімде де нақ осы тақырып бойынша зерттеуді бүрүнан жүргізіп жүрген кесіби тарихшыларға талдауы үшін қажет болар дең шешім негізінде түпнұсқадағы түрін өзгертушілік бердік. Негізі тізім 47 адамнан тұратын қосынша тізіммен толықтырылған. Бұл тізім НКВД-ның қосынша із кесуперінен соң толықтырылғаны деп болжам жасауга болады. Өйткені, ол құлықтардың жіберген орындаушылардың құқықсыздар тұралы бірнеше заң шыгарған кеңестік биліктің құгын-сүргінге салу аппаратының қаңарына үшүрь қаупті жогары еди. Үған Шымкенттегі «Қасиет» мемориалының тарихында келтірілген 1938 жылғы Шымкент НКВД-сыйын басқарма басшысы Демидов Федор Петрович пен оның орынбасары Костенко Григорий Александровичтің Шымкенттегі саяси құгын-сүргін құрбандарының ату жазасына кесілгендердің арасында алғашқылардың бір болып, Шымкенттегі атақты Албасты-Лисса балка жаппай көмү құдықтарының біріне тасталғандығы әпізоды дәлел.

Сонымен бірге, ездері атылған/ ЕТЛ-де жаза өтеп жатқан жеке-жеке жасалған 26, 45, 44 және 14 құрбаниның отбасы мүшелерін түгелдей сайлау құқығынан айыру тізімдерін көре аламыз.

Егер, ертісінде орта есептеп алғанда 5 адамнан құралады деп есептейтін болсақ – онда бұл тізім көм дегендеге 1700-ден астам адамның тағдырын талқан еткенін, күзелтүгे үшіретін көмек атқарып жасаудың көмекшіліктерінде көрсетілген.

Яғни жалпы тізімнің реттік саны 1076 болғанымен, шын мәннен келгенде құгын-сүргінге түсін адамдар саны 2 еседен артық болуы мүмкін екенин караңызғы абиометтикалық есептеп арқылы көз жеткізуімізге болады.

Қала тұрғындарының арасынан өздерініздің тұсынан құлдықтарынан қозғалыс жүргізілген. Қалада құлдықтарынан қозғалыс жүргізілген. Қалада құлдықтарынан қозғалыс жүргізілген.

- 75. Альтман Илья Алек. – русск.
- Б. Башмақов Иван – русск., торговец
- 77. Бабаджанов Юлдаш – узб.
- 78. Бабаджанов Акрам
- 79. Байдамбаев Ахмед
- 80. Байдамбаев Тургун
- 81. Балтабаев Садык
- 82. Бабаджанов Хаким
- 83. Балтабаев Таш
- 84. Баймурзаев Расул
- 85. Баймұхамедов Даул
- 86. Бекметов Ҳаким
- 87. Белоносов Константин
- 88. Бабаев Тинхас – евр.
- 89. Бобров Николай – русск.
- 90. Бабаев Биньямин
- 91. Борохов Сочанов
- 92. Бородовский Николай
- 93. Биндукова имя не изв. – русск.
- 94. Бабаджанов Мулла – узб.
- 95. Булатов Касим
- 96. Базовская Раиль – русск.
- 97. Бабаев Нияз
- 98. Беликов
- 99. Байметов Назар
- 100. Баймурзаев Расул
- 101. Балтабаев Юлдаш
- 102. Бекбирдиев Умар
- 103. Безделова Анастасия – русск.
- 104. Байсильбаев – казак
- 105. Бобатов Мук – русск.
- 106. Брославский Ф. И. – адм.ссылки
- 107. Батенсон Зел, Шук.
- 108. Бакаров Махаме Н.
- 109. Бакшев Ник. Петр.
- 110. Бадала Кадижан
- 112. Биндюсова Анна
- 113. Бакиши Кыл Аннакул – туркм.
- 114. Борухов Михаил – евр.
- 115. Бран Раиль Сәмойлов – русск.
- 116. Бибинайшилли Ел. Гер. – грузин
- 117. Баксерман Абрам Сал. – евр.
- 118. Бичков Семен Ник. – русск.
- 119. Баба-Ораз – туркм.
- 120. Бектенов Алиоспар
- 121. Бектенов Токрисум
- 122. Баснов Земель – русск.
- 123. Бордунюк Ануф.Зах.
- 124. Бурковский Казимир П.
- 125. Беглихон Куртоглы – Тур.
- 126. Бандаренко Яков Д. – русск.
- 127. Вороновская Елена С.
- 128. Бутский Тим. Фед.
- 129. Брунджадас Джамал – турк.
- 130. Беликов Илья Ер. – русск.
- 131. Богумбаев Азимбай – узб.
- 132. Бугудайбеков Мирзатай – каз.
- 133. Барытюшук Иван Мак. – русск.
- 134. Бельхараев Мустафа Г.
- 135. Сайжанов Юсуп В. – узб.
- 136. Балведже Вас. Арт. – грузин
- 137. Бабыков Кузыйбай – каз.
- 138. Байтамбет Внулаев
- 139. Бейсеков Темтурган
- 140. Биндусова Анна – русск.; лишена по суду
- В. Волков Василий
- 141. Вартанов Хочетур
- 142. Давыдова Ульяна Петр.
- 219. Далидзе Порман Вас., грузин
- 220. Дымченко Феодосий Ив., русск.
- 221. Данилина Мария Ив.
- 223. Девиченко Роман Петр.
- 224. Джаманхазов Нургазы, казак
- 225. Джамилов Мухаммедж., узбек
- 226. Дружинин Петрунов Ф.Ф., русск.
- 227. Дацук Ефрем.
- 228. Доскулов Шербат, казак
- 229. Джусупов Ботабай
- 230. Джаманбалин Е.
- 231. Дальшин Санак
- 232. Джыриликанов Бердон, -, по суду
- 233. –
- 234. Е.
- 235. Евтушенко Евдокия, русск. - Торговец
- 236. Ерназаров Султанкул, казак
- 237. Елатаев Файзула, узбек
- 238. Елькенди Мәндер, русск.
- 239. Евреинова Эттал, -, адм. ссылки.
- 240. Еланский Дмитрий Ив.
- 241. Ефремов Николай Акт.
- 242. Ерманов Вас. Ефим.
- 243. Егоров Владимир Ал.
- 244. Егоров Николай Ив.
- 245. Еласеев Федор Мих., -, лишены по суду Ж.
- 246. Жоркова Евдокия, русск. - адм. ссылки.
- 247. Жорун Иван Сов.
- 248. Жильцов Алексей, -, лишены по суду
- 3. Замятин Виктор, русск. - Торговец
- 249. Зентарский Владимир
- 250. Закиров Таш., узб.
- 251. Зимин Антон, русск.
- 252. Занадходжаев Б., узб.
- 253. Закиров Зант.
- 254. Закирев Бекет
- 255. Загноев Борух, евр., - торговец и адм. ссылки
- 256. Зулуков Пинхос
- 257. Захарова Виктория
- 259. Землевская Татьяна
- 260. Ириона Ф.
- 261. Зайка Кондратия Ф.
- 262. Зелинская Александра.
- 263. Зинченко Петр Иванов.
- 264. Загороднева Евд. И.
- 265. Зимит Банкнут Борис.
- 266. Захаров Никита – по суду
- И.
- 267. Ирисметов Сайдам, узб., торговец
- 268. Ириметов Карим
- 269. Исамуғамедов Рахим
- 270. Имамбаев Ҳоджа
- 271. Исламқоджайев Сайдас
- 272. Исламов Юлдаш
- 273. Ишметов Арин
- 274. Ищук Никол. Степ., русск. адм. ссылки.
- 275. Игамбардинев Мамет Усм., узб.
- 276. Иванов, русск.
- 277. Имамов
- 278. Игамбайдиев Ташполат, узб.
- 279. Иманов Байзан
- 280. Ирисметов Юнус, -, торговец
- 281. Исимухамедов Расуль
- 282. Исабаев Расуль
- 283. –
- 284. Ирискулев Райм

ырыншыден, оул «жалдамалы жұмыс күшін пайдалана-тын, ауылшаруашылық қожақшыларымен қатар жеке не- месе жаға алынған коммерциялық және өнеркәсіптік ме- кемелер мен тұрақты немесе маусымдық жалдамалы жұ- мыс күшін пайдаланатын қасіпорындары бар» аймандарда шылық шаруашылығымен қатар сатып алу және сыйла-са- тумен айналысадын фермерлер...».

Екіншіден, сол санатка «қоюда бар ауылшаруашылық машиналарын жүйелі түрде пайдалану арқылы айналада-ты халықта құлдықта түсіретін адамдар» кірді.

Сайлау жөніндегі нұсқаулықта «егер бул адамдар қазіргі уақытта өнімді және қоғамдық пайдалы еңбекпен айналыс-са және Кеңес үкіметіне ададлығын дәлелдесе» сайлау құ- қығын қалыпта көлтіру тәртібін белгіледі. Құқығынан айы- ылғандардың тізімі жарияланған немесе танысқан күннен бастап бір апта ішінде сайлау комиссияларының шешіміне шағымдануға мүмкіндігі болды.

1926 жылы РКФСР Қылмыстық кодексінің 20-бабы және одақтастар республикалардың Қылмыстық кодексінің осыған үкісас балтары, онда саяси және жеке азаматтық құқықтарды бұзуда сottтар Қылмыскерлерге қатысты алеуметтік қор- гау шарасы ретінде колдануға болатынын белгіледі.

1929 жылы тұрғын үй мәселесінде «еңбексіз» элемент-терге шабуыл жасалды. Бұкілресейлік Орталық Атқару Ко- митеті мен РКФСР Халық Комиссарлар Кеңесінің № 175 «Ен- бекке жатпайтын санаттағы адамдардың муниципализа- цияланған және үлттандырылған үйлерде тұруын шектеу туралы» қауылсы шықты.

1929 жылы қазанда ССРО Орталық Атқару Комитеті мен Халық Комиссарлар Кеңесінің қауылшылар бойынша құқықсыздандырудың тізіміне күрметті атақтарды иеле-ну құқығынан, тіпті ата-аналық құқықтарынан айыру да енгізілді. Кеңестік дауірдің тіпті «кемелденген социализм» түсініда оқтын-оқтын естіліп қалатын «баланы үкімет езі асырайды» дейтін мәтеп-қағидаты осы жылдан бастап түніндаса керек.

Осыдан соң зейнетакы мен жұмыссыздық бойынша жәрдемақы алу мүмкіндігі алынып тасталды (сол жылда-ры ол ресми түрде болған).

1937 жылы РСФСР Конституциясы бүкіл халықта сайлау құқығын берді. Жұмысқа орналасу кезінде толтырылған кеңестік етіншілерде «олар қашаш және не үшін дауыс беру құқығынан айырылды» деген тармақ, 1961 жылдың 1 қаңтарына дейін осы баптың «» тармағына дейін сакталды.

«Құқықсыздардың» бүкілодактық статистикасына ке- лер болсақ, 1926 жылды Бүкілодактық халық санағының қо- рытындысы бойынша ССРО-да халық саны 147027915 адам-да құрады. Елімізде 1 040 894 адам дауыс беру құқығынан айырылды (сайлаушылардың жалпы санының 1,63%). Олар-дың 43,3 пайзызы саудағерлер мен делдаңдар болды. Одан кейін діни қызметкерлер мен монахтар – 15,2%; табыссыз табыспен күн көретіндер – 13,8%; бұрынғы патша офи- церлері және басқа шендері – 9%. Жағдайынан айырылған адамдардың кәмелеттік толған (18 жастан асқан) отба- сы мүшелеріндегі де дауыс беру құқығы болмады. Олардың 6,4 пайзызы болды.

1927 жылы 3038739 адам (сайлаушылардың 4,27%) дауыс беру құқығына ие болмады. Осы уақытқа дейін сайлау құ- қығынан айырылғандардың арасында көлестер (24,8%-ға дейін) мен дін қызметкерлер (8,3%-ға дейін) азайды, бі- рак олардың құқықтарынан зардал шеккен отбасы мүш- лерінің саны 38,5%-ға дейін ести.

Шын мәнінде, құқықтарды шектеудің салдары осы са- наатка түсірілген тұлғалардың сайлау және сайлану құқы- ғынаға қатысты болып қалмады.

Құқықтарынан айырылған адамдарға жасалатын қы- сымшылшылар мен шектеулер түрлері:

- жоғары білім ала алмады, кейір аудандарда «құқық- сыздар» балалары тек бастауыш білім деңгейімен ғана шек- теліп қалды;

- кебінесе Мәскеу мен Ленинградта тұру құқығынан, сондай-ақ қамауға алынған жерге оралу құқығынан айы- рылды. Бұл шара антисоветтік топтардың, партиялардың, үйлімдардың т.б құрылуына жол бермеу үшін жасалды.

- «жауапты қызметтерді атқаруға, сондай-ақ халық со- тында кеңесші, сotta қорғаушы, кепілгер, адвокат қызмет- терін атқара алмады;

- зейнетакы немесе жұмыссыздық бойынша жәрдема- қы ала алмады;

- кесіподақ үйимнан қабылданбады, ал кесіподақ мү- шелері емес өнеркәсіптік қасіпорындар мен үйимдарды басқаруға жіберілмеді;

- 1928 жылы астық ереуліне байланысты енгізілген азық-түлік карталары берілмеді, ал беріле қалған жағ- дайда ең тәмемлі санаттағы карточкалар ғана берілүү мүмкін болды.

- «құқықсыз» үшін салықтар мен басқа да төлемдер басқа азаматтарға қаралғанда айттарлықтай жоғары болды. Мысалы, жұмысшылар мен шаруаларға төлкүжат беру үшін

1700-ден астам адамың тағдырын талқан еткенін, құйзел- түте үшіретқаның нық сеніммен айта аламыз.

Яғни жалпы тізімнің реттік саны 1076 болғанымен, шын мәннен көлтінде құғын-сүргінге түсікән адамдар саны 2 еседен артық болуы мүмкін екеніне қарашылған арифметикалық есептеу арқылы көз жеткізуімізге болады.

Қала тұрғындарының арасынан өздерінен тұтысқан- дардыңызы көзінде шалса, бізбен байланысқа шығуары- ызызы сұраймыз. Кейір құранының тұсына олардың үлтты- және құқығынан айырган себептер көрсетілген.

Алғавиттік негізгі тізім:

A.

1. Алимжанов Юсуп -Узбек. Торговец (* құқығынан айыру үшін себеп)

2. Ахметов Турсунмет

3. Алимов Ахмед

4. Ашурметов Тулейб

5. Абдулаев Аскар

6. Атабаев Миржарим

7. Алиев Тұрды

8. Абдурайымов Расул

9. Абдурахманов Түлебай

10. Абдулаев Сайт

11. Акбаров Назар

12. Адилов Садық

13. Абдурахманов Ариф

14. Ахсайпиев Сулейман

15. Афанасьев Петр - Русский

16. Абайимов Мари

17. Аронов Иона

18. Абдуваханов Юнус - Узбек.

19. Арипданов Самым

20. Абдулаев Арип

21. Алимбаев Ризван

22. Аронов Елазар - Еврей

23. Ақтаев Каримжан - Узбек

24. Абдулаев Убайдулла

25. Абдуваханов Абдухаким

26. Алимжанов Юсуп

27. Аскарходжаев Адил

28. Алиев Магомед

29. Адимбаев Нишан

30. Анарметов Махкам

31. Абзолов Гани

32. Абдулжаббаров Рахим

33. Абдусалямов Юнус

34. Аронов Битя - Еврей

35. Алиев Назар - Узбек

36. Абаем Бусаил

37. Азаметов Талин

38. Акбаров Абут

39. Анарметов Абдурасул

40. Ахматулин Абдулла - татар

41. Азаметшіхов Абдулазир - узбек

42. Ахметов Карим

43. Асанов Шарип

44. Алиаспаров Кабул

45. Азимханов Сайд

46. Абдуганоров Каюм

47. Абдурахманов Наби

48. Арамбаев Кейінджаев

49. Азилов Мамедали

50. Алибаев Якубжан

51. Аваазходжиеев Ерғеш

52. Афанасьев Тамара - русская

53. Абдурашидов имя не назв. - узбек

54. Ахматулина Абдулла - татар

55. Аринов Махкам - узбек

56. Алимхамедов Низам - подрядчик

57. Андрюшкевич Мет.Мер. - русский, Адм. ссылка-

58. Азимов Икраммерахур - узб.

59. Ажинов Мухаммед Нас.

60. Абдуманов Иб.Нас.

61. Андроновский Дм.Ив. - русский

62. Афанасьев Аф.Назарович - еврей

63. Абитов Нарынкул

64. Агалиров Юнусжан

65. Алимкулов Умаркул

66. Алимкулов Халикул

67. Алимкулов Худайкул

68. Алимкулов Аликул

69. Ахим-Заде Агамирза Н. - пер.

70. Ашраф Мамедчили

71. Антонов Никол Ір. - русс.

72. Абайдинов Максуд - узб.

73. Антекар Хова - русск.

74. Абдулла Газизходжаев - узб.

134. Вельхараев мустафа 1.

135. Сайжанов Юсуп В. - узб.

136. Балведже Ба. Арт. - грузин

137. Бабыков Кузыйай - каз.

138. Байтамбет Внубаев

139. Бейсеков Темгүрген

140. Биндусовна Анна - русс., лишен по суду

В.

141. Волков Василий

142. Вартанов Хочетур

143. Ветрицкий Антон

144. Ветрицкий

145. Весеев Юрий Маркович

146. Воронова Фрейда Павл.

147. Воршавинская Нина Ал., русс., адм. ссылка.

148. Винтина Татьяна М.

149. Волкова-Крейман В.А.

150. Верстунин Тим. Егор., по суду

151. Васильев Алексей

Г.

152. Гулямов Юсуп, узб. Торговец.

153. Гануржанов Калим

154. Губанин, русск.

155. Гуприданов Маюн, узб.

156. Григорьев Владимир, торговец

157. Грачев Алексей, узб.

158. Гапурджанов Юлдаш, евр.

159. Гадаев Meer, евр.

160. Гулямов Мөгомет, узб.

161. Газуллаев

162. Газибабаев М.

163. Газиназаров Курбанбек, нетруд. элемент польз. наем. труд.

164. Гвоздин Игнат Семен, русск., адм. ссылка.

165. Головин Ник.

363. Козырев Иван Мих.
 364. Кузнецов Владимир Петр.
 365. Клестов Иван Пет.
 366. Кленторов
 367. Козлов Максим Арт.
 368. Кутам Касыр Аглы, түрк.
 369. Кирьянова Ал-идра Никона же Вызылева А. С.,
 русск.
 370. Коркешко Виктор Ст.
 371. Краснов Сергей
 372. Кольган Ел. Мар.
 373. Кондрашева З. С.
 374. Козловская Ваня. Ник.
 375. Кадинская Евдокия Д.
 376. Кислая Булатая Пол. Ив.
 377. Колитратова А. М., русск., адм. ссылка.
 378. Колантаров М. Абр.
 379. Казанов Павел Петр.
 380. Крашный Василий Як.
 381. Кольцов Евг. Алекс.
 382. Курбан Гильдиев, каз.
 383. Керов Хайдар
 384. Криконосов Дмитрий А.
 385. Кайфман Яков Ис.
 386. Кадиркулов Ахтар М., узб.
 387. Күпірязцев Генадий С., русск
 388. Котелевец Аким Н.
 389. Климова Айдана А.
 390. Курбан Налван Тайров, узб.
 391. Коршунова Ал. Ан., русск.
 392. Кукеловский Филимон
 393. Комурат Берди Оглы, казак.
 394. Кулжанов Барабали
 395. Куранный Михаил К.
 396. Кочанова Мальвина
 397. Каракетян Дередина Н.
 398. Кироносин Асать Х.
 399. Колосенкова З. Да.
 400. Конопыхин Семен А.
 401. Кондратюк Анд. А.
 402. Керечек Мефодий Петр.
 403. Косянов Петр Анд.
 404. Кариман Меф.
 405. Козлов Иван Гавр.
 406. Коробаева Любовь Вас.
 407. Колтыров Тимофей, по суду
 408. Кроваев Иван
 409. Козлов Максим
 410. Лихачева Александра, русск., торговец
 411. Лайлиев Таати, узб.
 412. Левченко Александра, русск.
 413. Люточии Ниполить
 414. Люточий Тимофей
 415. Луговкина Евдокия, адм. ссылка.
 416. Латерени Николай
 417. Лин-Люнг фан. файл.
 418. Лебель Мих. Иван.
 419. Лозоревский Кац Иосиф.
 420. Легзеко Евсей Андр.
 421. Лукшина Мария Павл.
 422. Люйтен Анна Грит.
 423. Мирзаев Иришмат, узб., торговец
 424. Манианов Мукаш
 425. Метелин Василий, русск.
 426. Матиссаев Арип, узб
 427. Мусаханов Рустам
 428. Мирагзанов Мирходи
 429. Муминов Ишмат
 430. Махкамов Карабай
 432. Миррасулов Юлдаш
 433. Мирзабаев Мираубы, узб., торговец
 434. Мула Бирдинязов А.
 435. Магомедханов Рассуль
 436. Могометов Юсуп
 437. Мустафаев Гаил,
 438. Мольчанов Илья, русск
 439. Мирсагатов Миргофур, узб.
 440. Мирзазев Иргеш, узб.
 441. Магамедхаджаев Сүлтан
 442. Магометхаджаев Руста
521. Нилова Антонина Иван.
 522. Небесюк Калентин Сати.
 523. Небесюк Каленин Степан
 524. Немченко Павел Филип.
 525. Никонов Игнатий Роман
 526. Нурберды-Оглы Ходжа М.
 527. Наркулов Бабы-Кари, узб.
 528. Носенок Иван Петрович, русск.
 529. Нарбаев Аман, узб.
 530. Ниязметов Гудымак.
 531. Наумец Тимофей Федоров
 532. Никитин Петр Иванович
 533. Нурумов Каримбай, русск?
 534. Нармухamedов Назар, узб., по суду
 0
 535. Омаров Ахмет, узб.
 536. Огронович Сергей Мих., русск.
 537. Ордивелидзе Аиполон
 538. Осипов Николай Иван.
 539. Орлов Сергей Петрович
 540. Олькова Анна Федоровна
 541. Офицеров Дмитрий Фед.
 542. Отчун-Оглы Айла Верды
 543. Осипов Михаил Кунр.
 544. Пиратов Карчи, узб., торговец
 545. Пардинов Умар
 546. Петухов Иван, русск.
 547. Падатченко Александр
 548. Пинхасов Зелин, евр.
 549. Прасолов Михаил, русск.
 550. Партибаев Нармет, зб.
 551. Петросян Ашон А., русск., адм. ссылка.
 552. Прове Федор Ивахович
 553. Прове Федор Федотови
 554. Прове Кидай Федорови
 555. Пончев Ал-др. Павлович
 556. Полосухин Михаил Еф.
 557. Перчикова Анастасия Ин
 558. Попов Капаулин В. И.
 559. Породовская Ефр. Як.
 560. Параменская Ефр. Вас.
 561. Прискина Косенко А.
 562. Проконович Констан. Н.
 563. Парманов Мухитдин, сл.рел.культ.
 564. Пушкина Евдокия Вас., адм. ссылка.
 565. Панжаев Иван Анисим.
 566. Пацирина Мария Федоровна
 567. Павлюкова Евдокия Ивановна
 568. Петров Петр Иванович
 569. Павлова Ева Васильевна
 570. Пулатов Махтум-Кулы
 571. Полинина Мария
 572. Пельник Никифор Тимофеевич
 573. Пушкарев Андрей Николаевич
 574. Палин Федор Павлович, русск., адм. ссылка.
 575. Попов Пимон Моковиц.
 576. Подгорный Антон Димитриевич
 577. Р.
 578. Рашитов Хаким, узб. торговец
 579. Разметов Ирмет
 580. Рахманкулов Турсункул
 581. Рахматтулаев Низлан
 582. Рахматхаджаев Абдула
 583. Рахимхаджаев Аскархаджа
 584. Рахманбердиев Карим
 585. Расульмагамедов Алим
 586. Раймкулов Умар
 587. Рахманов Абдула
 588. Рахимхаджаев Ашим
 589. Рафаил Барух
 590. Рустам Мов Юсуп
 591. Рустамов Абдула
 592. Рустамов Абдула
 593. Рыжкова Анастасия Ив.
 594. Растроғуен Иван Мих.
 595. Ромашкин Иван Семено
 596. Рыкалдин Андрей С.
 597. Розы-Марциб. Сафор-Оглы
 598. Руденко Пахом Федор. Федор.
 599. Руденко Павел
 600. Руденко Иван Федор.
679. Тащметов Досмет
 680. Турдиниязов имя не изв
 681. Талинов Алим
 682. Тащметов Нишамбай
 683. Тұртұмбаев Ишанкул
 684. Тащметов Ишмет
 685. Турсунов Күлі Ахмет
 686. Тащев Рахим
 687. Семен
 688. Трофимова Наталия
 689. Тащмагамедов Икром
 690. Токмаков Николай
 691. Токарев Георгий
 692. Тащметов Шер
 693. Тащметов Баймет
 694. Тащмагамедов Хидояр
 695. Тащев Махком
 696. Тұлқубаев Сузонбай
 697. Тащимагамедов Нашим
 698. Тагаметов Тудебай
 699. Тащев Рахим
 700. Третьяков Феодос. И.
 701. Титов Вас. И
 702. Титов Вас. Игн.
 703. Твердовская, Баюта,
 704. Аникинина Овгей. Бор.
 705. Тюменов Косын Ханф.
 706. Терданиэлянц М. Д. К.
 707. Түрдина, Гордеева Анна
 708. Толстенко-Брусков Иван
 709. Ткаченко Наталья Иван.
 710. Тимошев Василий Яков.
 711. Тимохин Сергей Тихонов.
 712. Тюменбаев Усман
 713. Таранов Федор Филип.
 714. ГАТОшевский Иван Иван.
 715. Твердовская Евгения
 716. Турсунов Агзам.
 717. Тащметов Ниман.
 718. дов Миха
 У
 719. Увайдуллаев Рахмет
 720. Умаров Момундай
 721. Утамов Игамерды
 722. Усманбеков Мастанбек
 723. Увильов Абрам
 724. Умаргазаров Исаим
 725. Утеметов Тікташ
 726. Утеметов Хідмет
 727. Утемегов Холмет
 728. Ушенин Георгий АЛЕК.
 729. Умаралиев Навруз
 730. Усманов Иса
 731. Уманбеков Асламбек
 Ф
 732. Федорчук Степан
 733. Федорчук С.
 734. Федоритть Анна
 735. Фатеев И
 736. Файзиев, птре ет
 737. Франчак Евгехисип.
 738. Франкевич Франц Фр.
 Х
 739. Хабуллаев Серг. Лев,
 740. Хмелевский Замберг Ст. Адамович (Пет-Янович)
 741. Хингирисамедов Ирмир.
 742. Хухин Заса
 743. Ходжимухаммедов
 744. Хорошев Ал-др Иван.
 745. Ходжи-Акын Надыров
 746. Харкевич Евгений Н.
 747. Хасанов Козы
 748. Хорошилов Никифор
 749. Хайтметов Ашур
 750. Ханымеков Азимед
 751. Халыбеков Мадали
 752. Хашимов Абдулсалык
 753. Худояров Карапай
 754. Ходжаев Абдумалик
 755. Хакимхаджаев Усмал
 756. Хошимов Абдумалик
 757. Хакимхаджаев Могомед
 758. Хусабаев Атам

Көмішта тізім:
 1. Иметов Юнус
 2. Абдулаев Арип
 3. Ильин. Кас. Ник.
 4. Спевачевский Ник.
 5. Махмут Исаметов
 6. Суфи Ванна
 7. Мамаюсов Сейб ургунов
 8. Рузмет Худайназаров
 9. Мухи Нарманов
 10. Нарметов Кулназ.
 11. Хасаев Юлдаш
 12. Мусаев Хаджимет
 13. Розметов Тәшебай
 14. Ирасметов Мирзакарим
 15. Усманов Гани
 16. Сайтов Карапай
 17. Юсупбаев Хадмет
 18. Исламханов Фазил
 19. Ергешев Таджитай
 20. Музапарханов Ахрахан
 21. Усенходжиев Тулуген
 22. Муминов Түрін
 23. Мусаев Ислам
 24. Алметов Усталь
 25. Раймкулов Юм
 26. Мамидалиев Ну а
 27. Юсупбаев Хадмет
 28. Бабаханов Фаир
 29. Халмұхамедов Юлдаш
 30. Юсулжанов Султан
 31. Имамов Исмаил
 32. Исаев Буран
 33. Юльчіев Ольхи
 34. Ельмуратов вторат
 35. Имамов Ибрагим
 36. Ниязкулов Ходжамкул
 37. Раймшетхов Умаршик
 38. Исмаилов Карапай
 39. Магруфханов Мансурхан
 40. Тұрдыхаджаев Камил
 41. Лайлиев Магомед
 42. Таирова
 43. Мусаева Омара
 44. Бойта
 45. Ирметова Пазыла
 46. Турдыева Мамыра
 Список осужденных, члены семейств которых подлежат
 лишению избирательных прав по Г. ЧИМКЕНТУ:

1. Кохно Даніл Марков
2. Левицкий Евгений Мат.
3. Кочедев Андрей Ефр.
4. Ирисалиев Иргеш
5. Ахметов Абдукарим
6. Исматуллаев Абдұмумин
7. Хаджимұхамедов Деккан.
8. Мұхамеджанов Нұрхол и.
9. Кульджанов Ибрагимход.
10. Абдурашихаджаев Карым
11. Юсунханов Алаухан
12. Миррасулов Юлдаш
13. Курбанов Исаимал
14. Алиев Турды
15. Маманов Макашбай
16. Мұхамеджанов Мұмін
17. Худойбергенов Иманкул
18. Токбергенов Мұсабай
19. Малла Ахметов Мұсабай
20. Халмұхамедов Ахмет

441.	Магамедходжаев Султанд	599.	Руденко Павел	757.	Хакимходжаев Могомед	19.	Малла Ахметов Мусабай
442.	Магометходжаев Руста	600.	Руденко Иван Федор.	758.	Хусаинов Атам	20.	Халмухамедов Ахмет
443.	Мирзазиров Мирмуза	C.	С.	759.	Хасанбаев Миридан	21.	Комакулов Ирназар
444.	Мосин Абдулла	601.	Сайтов Малим	760.	Хакимханов Абдулла	22.	Турсметов Ахмет
445.	Малышев Николай, русск.	602.	Сарджанов Джабиль	761.	Хусайнов Ахмет Курманбай	23.	Абдухалилов Бабай
446.	Мисрайтов Мирмагнур, узб.	603.	Салимов Абдулла	762.	Хайтаев Петр	24.	Узбасов Иген
447.	Мухамесабиров Мулла	604.	Сурдова Анна	763.	Худайназаров Ирискул	25.	Узбасов Нурман
448.	Масутханов Хашим	605.	Суронцева Петр.	764.	Хакимханов Хидоят	26.	Баранов Николай Герасим.
449.	Мирилтанов Мирбаба	606.	Салин Иван	765.	Халметов Алмет		Список осужденных, семьи которые подлежат лише-
450.	Миррахимов Мир Госк	607.	Семитринников Андрей	766.	Халмуратов Джорабай		нию избирательных прав.
451.	Мушев Мосин, евр.	608.	Сосновы Георгий	767.	Халметов Анаркуль	1.	Сулеймбаев Сулейман
452.	Мишланов Абрам	609.	Скоров Федор	768.	Халметов Турды	2.	Байметов Умар
453.	Могомурадулов Ирназар, узб.	610.	Саримсак Ходжаев Ис.	769.	Хекметов Ергеш	3.	Байбаков Бай аула № 29.
454.	Миркасимов Миркаюм	611.	Саримсак Ходжаев Азим.	770.	Хамметов	4.	Байметов Умар.
455.	Муслимов Икрам	612.	Садыков Сабир.	771.	Хокленко Михаил	5.	Байбаков Гюсен
456.	Михайлова Андрей, русск.	613.	Салимбаев Абдулайр	772.	Халметов Ашир	6.	Тулебаев Достай
457.	Мирзахайтов Мирадим, узб.	614.	Саркисов Аванес	773.	Худайназарки Юлдаш	7.	Ордабаев Какен
458.	Мурдахаев Юмахан, евр.	615.	Сулейманходжаев А.	774.	Хездиконов	8.	Алькуманов Байметов
459.	Махмутов Махмут, узб.	616.	Сайтов Ишамбай	775.	Худшах	9.	Сайрамбеков Джайтай
460.	Мирсал Маманов	617.	Санмурзаев Тайтан	776.	Хусанов Садык	10.	Хентов Сапардабай
461.	Махкамбай	618.	Синяев Степан	777.	Хакиметов Ишимет	11.	Досалиев Айтуманжи
462.	Мопшев Мошка, евр.	619.	Скляенко Мария	778.	Ходжаев Валиджан	12.	Байтоб Утебай
463.	Мататов Абшалон	620.	Сайфулаев Гариф	779.	Хадиев Алим	13.	Утебаев Ерембет
464.	Максудов Мулла Тащ., узб., не труд. эл.	621.	Садыкходжаев Умар	780.	Хадиров Лунур.	14.	Карахменов Есербек
465.	Миркалимов Мирсадык, торговец	622.	Садыкходжаев Малиш	Ц.	Цвилинева Ольга Виктор	15.	Иманов Джандарбек
466.	Мирзабабаев Ходжи М., адм. ссылын.	623.	Садыкходжаев Акрамход.	782.	Ципикован Семен	16.	Булатов Макаш
467.	Мурыгина Мария Пав., русск	624.	Садык Ходжаев Атабай	783.	Цилихман Мам. Влад.	17.	Утебаев Джарымбек
468.	Мальцев Петр А. В.	625.	Сивцов Никонор	Ч.	Чилихман Мам. Влад.	18.	Бердиев Машир
469.	Мирата Низам Зоргор. Адм. ссылын.	626.	Сабиров Сайфулла	784.	Черкунов Иван	19.	Сейтов Балаоек
470.	Мосхе Нестор Эстат	627.	Сайтолов Аширай	785.	Чимболов Ишимет	20.	Раменкулов Джансебек
471.	Максимова Аграфена	628.	Сайдакметов Сайдулла	786.	Чимботаев Саримсак	21.	Султанов Сакламбай
472.	Мирошникова Кафифа	629.	Сарибаходжаев Усман	787.	Чапуквазде Исаак Фед.	22.	Ахмеседиев Чинакул
473.	Мартинович София Фн.	630.	Самукжанов Акбар	788.	Чиквинаидзе Фома Ник.	23.	Киртаев Серикбай
474.	Мицина-Широкова Аи, Мария Никитишина	631.	Сабитов Абдулла	789.	Чальнова Зинаиды Сил	24.	Сандельбаев Ермен
475.	Морозова, Гусева, Жлф- ва, Зорина, Вороний Оль- га Васильев.	632.	Сачаков Казых	790.	Чернова Элина Николаевна	25.	Мирзалиев Кулашбай
476.	Мартинова Михеева нас. Мария Андреев.	633.	Султан-Назаров Камил	791.	Черноширидин Айдрис Вас.	26.	Бекбельдатов Аширбек
477.	Мухина, Морозова, Ефименкова Ал-др.	634.	Салмажанов Шарин	792.	Чабрикова Ефросин. Ив.	27.	Антмурзаев Сатыбек
478.	Мартинов Гаврил Ва.	635.	Сайдмуннаваров Ахмет	793.	Чаладаев Алибек	28.	Мерзабаев Сатыбек
479.	Монахов Тимофей Фор.	636.	Саттаров Алиман	Ш.	Швец Евд. Вас.	29.	Чинходжаев Бекбаев
480.	Маценко Павел Федор	637.	Султан-Назаров Абдумут	794.	Шведовая Евдокия Ник.	30.	Мурзабаев Сатыбек
481.	Макотин Сергей Ал.	638.	Садыков Умар	795.	Шведский Кузьма Пант.	31.	Чинходжаев Ураз Мулла Бай
482.	Макрушников Антон в.	639.	Судейманов Сайдакмет	796.	Швец Петр Марк.	32.	Курабаев Алиал
483.	Мамонов Хашамбай , узб.	640.	Салимов Абдусаттар	797.	Шестепалко Роман Е.	33.	Бекбаев Тум
484.	Мацкин Семена Каук, русск.	641.	Самурходжаев	798.	Шмигальский Давид Нос.	34.	Сапаров Мусабек
485.	Музанарходжаев Сатвод, узб.	642.	Смолина Александра	799.	Шилова Татьяна Захар.	35.	Аришанов Ерзабай
486.	Микаэлян Николай А., русск.	643.	Салимов Абдусаттар	800.	Шафисев Абдулла Шаф.	36.	Утебаев Досрай
487.	Макарченко Иван См.	644.	Салимсанов Абдураслан	801.	Шафалатов Данияр.	37.	Оргабаев Какен
488.	Милкин. Даън Сам.	645.	Сарботаев Мирзарахим	802.	Шилова Татьяна Захар.	38.	Ильгунов Баймбет
489.	Маргимбеков Турсебек	646.	Султан Назаров Мутам.	803.	Шикуров Расуль.	39.	Сайрамбеков Джумутай
490.	Мирахмет Мирса иогд, узб.	647.	Совченков Яков Мих.	804.	Шикуров Сабир	40.	Байтиев Сафэрбай
491.	Мавлянходжаев Игаме	648.	Сергеев Павел Яков.	805.	Шарустамов Разих.	41.	Байтиев Утебай
492.	Мадабитбеков Тураб	649.	Снисарь Слесаренко Ф. А.	806.	Шашкрамов Шасир.	42.	Бердиев Мамыр
493.	Миндян Абдыназар	650.	Сафонов Илья Гаврилов.	807.	Шимаков Юханик.	43.	Сейтов Балабек
494.	Мирзаева Джабаркул, по суду	651.	Савин Ал-др. Иванов.	808.	Шимаков Гаврил Абдул.	44.	Раймкулов Джунубек
495.	Мирхадиева Миррахим	652.	Селиванов Иван Дмитри.	810.	Шахсультанов З.		Список осужденных, члены семейств которых подлежат
496.	Мухитдинов Орман	653.	Ситников Леонтий Яков.	811.	Шишиланков Э. Ю.		подложению избирательных прав по Чимкентскому району
H.		654.	Семенова Нина Федоров.	12.	Шикуров Магомед	1.	Зайфеков Айхун, аул №2
497.		655.	Семенова-Комарова З. В.	13.	Шашидоятов (имя не изв.)	2.	Мандыбаев Рысови, аул №9
498.		656.	Сухарникова Наталь. П.	812.	Широрев Ходжамед	3.	Ильнундиеев Аккуаз, аул №15
499.		657.	Сорокин Василий Фед.	813.	Шасультанов Абдулла	4.	Чиналиев Бамбулат, аул №9
500.		658.	Смелевский Федор Иван.	814.	Шермухамедов Ислам	5.	Чиналиев Бамбулат, аул №9
501.		659.	Семинкин Константин И.	815.	Энельман Герш Бор.	6.	Байгубов Юлдаш, аул №9
502.		660.	Савоско Филип Павл.	10.	Ютхна, учали Григор.	7.	Байгубов Андас, аул №9
503.		661.	Самыков А.	816.	Юсупов Мирза Расул.	8.	Джантлеев Ураз, аул №9
504.		662.	Садыков Алиджан-Мамед. Оглы он же Алиев	817.	Юлчиеев Кул Ахмет	9.	Малдыбаев Кужанжар, аул №9
505.		663.	Совенко Исаи. Дмитр.	824.	Югусов Самадали.	10.	Нурдыбаев Бердияр, аул №9
506.		664.	Сухомлин Иван Вас.	825.	Юнусетов Сайдакмет	11.	Молдыбаев Кинильбай, аул №9
507.		665.	Сороченкова Зинаида.	826.	Юсунханов Харун.	12.	Таспудатов Джансент, аул №9
508.		666.	Садоян Вагичю Абрам.	827.	Юлдашев Ирискую.	13.	Аты-жени белгісіз - аул №9
509.		667.	Сергеев Николай Леон.	828.	Юнусов Анармет.	14.	Кенченбаев Түлейберген, аул №9
510.		668.	Стуженов Ник. Петр.	829.	Юнусов Шакур.		
511.		669.	Сайд-Наби Сенд Абдик.	830.	Юсупов Або.		
512.		670.	Скляров Ал-др. Иванович.	831.	Юсупов Садык.		
513.		671.	Серикбай Абдула.	832.	Юнусов Анармет.		
514.		T.		833.	Якупов Юлдаш.		
515.		672.	Ташмагомедов Мултыбай.				
516.		673.	Таджиев Усман.				
517.		674.	Ташмолата.				
518.		675.	Ташполатов Ишполат.				
519.		676.	Турсунходжаев Акзам.				
520.		677.	Тешбаев Ташмет.				
		678.	Турдыев Юлдаш.				

Г.ЖАНЫСБЕКОВА,
Шымкент әңгілік саяси күгін-сүргін курбанда-
рыны голық актау жөніндегі комиссиясының
Жұмыс тобының жетекшісі, М.Әуезов атындағы
ОҚУ «Тұлға пәмбұты және ҚХА» орталығының
басшысы, тарих ғылымдарының кандидаты

Ж.ӘШІМ,
зерттеуші, тарих магистрі